

Færre vil være lærere og pædagoger

Årets studieoptag viser samtidig, at færre er kommet ind på de tekniske uddannelser sammenlignet med sidste år – på trods af at markant flere har søgt

Studerende – her i København – har natten til fredag fået svar på, om de er kommet ind på den ønskede uddannelse.

📷 ÓLAFUR STEINAR GESTSSON/RITZAU SCANPIX

Marie Pastré Følg skribent

FOR ABONNENTER

INDLAND

25. juli 2024

Natten til fredag kan 85.152 håbefulde ansøgere finde ud af, om de er kommet ind på lige netop den videregående uddannelse, de har søgt ind på.

Mens det generelle optag ligger på nogenlunde samme niveau som sidste år, viser der sig allerede en kedelig tendens, som dog langt fra overrasker.

Samlet set er optaget på store velfærdsuddannelser – sygeplejerske, pædagog, folkeskolelærer og socialrådgiver – faldet med fire procent sammenlignet med sidste år. Faktisk oplever sygeplejerskeuddannelsen for andet år i træk at stabilisere sig, mens det for første gang sker for socialrådgiveruddannelsen. Til gengæld ses faldet hos pædagog- og folkeskolelæreruddannelserne, hvor optaget af nye studerende i år henholdsvis er otte procent og seks procent lavere.

Elisa Rimpler, der er formand for BUPL, er »desværre ikke overrasket« over faldet i optaget på pædagoguddannelsen.

»Det er jo katastrofalt. Vi står midt i en faglighedskrise i daginstitutionerne, hvor under 50 procent af personalet i daginstitutionerne er pædagoger,« siger hun og påpeger, at der akut mangler 4.000 pædagoger landet over.

Ud over de fortsatte fald hos pædagog- og læreruddannelserne bemærker Tobias Høygaard Lindeberg, der er underdirektør i tænketanken DEA, også et lille fald i antallet af optagne på de tekniske uddannelser. Og det er på trods af, at 11 procent flere havde søgt ind på den type af uddannelser. Det skal ses i lyset af aftalen om udflytning af studiepladser, der for eksempel gør, at DTU kan optage færre, siger han.

»Vi har i rigtig mange år arbejdet målrettet på at øge søgningen til tekniske og naturvidenskabelige uddannelser. I år ser vi så en markant stigning til tekniske uddannelse, og så ender vi med at optage færre på det tekniske område. Det er tankevækkende for mig,« siger Tobias Høygaard Lindeberg.

Mangel på arbejdskraft

Allerede nu kan man se, at årets studieoptag ikke vil ændre på situationen med manglende arbejdskraft i en række særligt udfordrede sektorer.

På Aalborg Universitet ville man have ønsket, at man kunne tage imod 250 medicinstuderende i stedet for de kun 179, som kan møde op på universitetet, når semesteret begynder. For der mangler læger i den nordjyske region, og det kunne et større optag på medicinuddannelsen være en del af løsningen på, fortæller prorektor på Aalborg Universitet Anne Marie Kanstrup til [DR](#):

»Der er behov for flere læger i vores region, og alle tal viser, at læger bliver der, hvor de er uddannet.«

Det er Uddannelses- og Forskningsministeriet, der bestemmer det konkrete antal af studiepladser, men både Anne Marie Kanstrup og dekan for Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Aalborg Universitet Lars Hvilsted Rasmussen mener ifølge DR, at de på medicinuddannelsen har kapaciteten til at øge optaget, uden det vil gå ud over kvaliteten af undervisningen.

De 15 uddannelser der har optaget flest

Tallene i parentes angiver, hvor mange flere eller færre der bliver optaget i år på de enkelte uddannelser sammenlignet med 2023.

Pædagog: 3.645 (-323)

Sygeplejerske: 3.368 (17)

Civilingeniør: 3.295 (-2)

Diplomingeniør: 3.052 (124)

Erhvervsøkonomi: 2.602 (102)

Folkeskolelærer: 2.109 (-144)

Socialrådgiver: 2.103 (28)

Finansøkonom: 1.989 (68)

Medicin: 1.811 (27)

Jura: 1.749 (24)

Markedsføringsøkonom: 1.658 (-143)

Bygningskonstruktør: 1.173 (-31)

Fysioterapeut: 1.123 (24)

Professionsbachelor i finans: 1.101 (115)

Datamatiker: 1.032 (-12)

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet via Ritzau

Det er ikke kun den faglige kvalitet, som bekymrer Elisa Rimpler, når hun ser det stadig faldne optag på pædagoguddannelsen.

»Det har ikke kun en stor konsekvens for børnene, men også for pædagogerne. Det kan være, at de ikke kommer til at stå alene med én stue, men to,« forklarer BUPL-formanden Elisa Rimpler.

Hun nævner løftet i forbindelse med trepartsaftalen som et godt skridt, men det handler også om arbejdsmiljø, siger hun.

»Færre pædagoger kommer til at presse arbejdsmiljøet. Det kommer til at give en negativ spiral, hvor vi kun ser, at det bliver mindre attraktivt at blive pædagog. Og det er det modsatte, vi har brug for.«

»Man er nødt til at skrue på flere knapper end løn, for det er et hårdt arbejdsmiljø, psykisk og fysisk.«

De naturvidenskabelige og tekniske uddannelser er også områder, hvor der i fremtiden bliver et stærkt behov for arbejdskraft, fortæller DEA's Tobias Høygaard Lindeberg, der betegner reduktionerne i optaget som »en udfordring«.

»Men man kan sige, at vi grundlæggende er i en situation, hvor vi stort set har mangel på alle former for uddannet arbejdskraft.«

»Så vi kommer nok til at kigge ind i, at der vil være nogle områder, hvor vi skal importere arbejdskraft eller have internationale studerende. Det kan være en løsning blandt andet inden for STEM-området,« siger han og tilføjer, at det kan være svært at importere en pædagog eller en folkeskolelærer.

»Der er det for eksempel en løsning at se på merituddannelser og efteruddannelsesmuligheder som supplement til de ordinære uddannelser, hvis ikke tendensen ændres.

Færre til pædagoguddannelsen

Det generelle antal af ansøgere på de videregående uddannelser steg igen i år en smule – fra 84.073 til 85.152 – men på trods af det var der altså fortsat et samlet fald i ansøgningerne til de fire store velfærdsuddannelser – sygeplejerske, pædagog, skolelærer og socialrådgiver.

»Det er jo den samme historie, jeg har talt med pressen om de sidste mange år,« sagde Camilla Wang, rektor på Professionshøjskolen Absalon og forperson for Danske Professionshøjskoler til Information tidligere på måneden.

»En fortsættelse af en tiårig trend, der bare er gået støt ned ad bakke. Og i år er den så kommet endnu et nøk nedad.«

Samlet havde seks procent færre valgt at sætte en af de fire store velfærdsuddannelser som deres førsteprioritet. Det er 36 procent færre end i 2015.

Hvor der for uddannelserne til skolelærere og socialrådgiver kun er tale om et relativt mindre fald i antallet af ansøgere – og sygeplejerske faktisk en marginal stigning – ser det særligt slemt ud for pædagoguddannelsen.

I forhold til sidste år har ti procent færre søgt ind på pædagoguddannelsen.

Og det er på trods af den trepartsaftale, der faldt på plads i slutningen af 2023, og som gav et markant lønløft til udvalgte faggrupper, herunder sygeplejersker og pædagoger.

I forbindelse med offentliggørelsen af ansøgertallet udtrykte også uddannelses- og forskningsminister Christina Egelund (M) sin bekymring for tendensen.

»Det er bekymrende, når vi er på vej mod en tid, hvor små ungdomsårgange vil give mangel på studerende og arbejdskraft på tværs af sektorer og i mange brancher. Det bekræfter mig i behovet for reformer, der sikrer balancen i uddannelseslandskabet, og som samtidig åbner for, at flere internationale studerende kan uddanne sig i Danmark,« lød det.